

און דעם קנזי, און דעם קדמוני, 20 און דעם חתי, און דעם פרזי, און די רפאים, 21 און דעם אַמורי, און דעם כנעני, און דעם גרָגשי, און דעם יבּוסי.

טז > 1 און שְׂרִי, אַבְרָמס ווייב, האָט אים ניט געבאַרן קיין קינדער; און זי האָט געהאַט אַ מצרישע דינסט וואָס איר נאָמען איז געווען הָגָר. 2 האָט שְׂרִי געזאָגט צו אַבְרָמען: זע נאָר, גאָט האָט מיך פֿאַרמיטן פֿון געבערן; קום, איך בעט דיך, צו מיין דינסט, אַפֿשר וועל איך אויפֿגעריכט ווערן דורך איר. האָט אַבְרָם צוגעהערט צו דעם קול פֿון שְׂרִין. 3 און שְׂרִי, אַבְרָמס ווייב, האָט גענומען הָגָר די מצרית, איר דינסט, נאָכדעם ווי אַבְרָם איז געזעסן אין לאַנד פֿנען צען יאָר, און זי האָט זי געגעבן איר מאָן אַבְרָמען פֿאַר אַ ווייב צו אים. 4 און ער איז געקומען צו הָגָרן, און זי איז טראָגעדיק געוואָרן; און ווי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזוי איז איר האַרינטע גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן. 5 האָט שְׂרִי געזאָגט צו אַבְרָמען: מיין עוולה אויף דיר! איך האָב געגעבן מיין דינסט אין דיין בוזעם, און ווי זי האָט געזען אַז זי איז טראָגעדיק, אַזוי בין איך גרינגעשאַצט געוואָרן אין אירע אויגן; זאָל גאָט משפטן צווישן מיר און צווישן דיר. 6 האָט אַבְרָם געזאָגט צו שְׂרִין: אָט איז דיין דינסט אין דיין האַנט, טו מיט איר וואָס איז גוט אין דייןע אויגן. און שְׂרִי האָט זי געפֿיניקט, און זי איז אַנטלאָפֿן פֿון איר.

7 האָט אַ מלאך פֿון גאָט זי געפֿונען ביי אַ קוואַל וואָסער אין דער מדבר, ביי דעם קוואַל אויפֿן וועג קיין שׁור. 8 און ער האָט געזאָגט: הָגָר, שְׂרִיס דינסט, פֿון וואָנען קומסטו, און ווהיין גייסטו? האָט זי געזאָגט: פֿון מיין האַרינטע שְׂרִין אַנטלויף איך. 9 האָט דער מלאך פֿון גאָט צו איר געזאָגט: קער זיך אום צו דיין האַרינטע, און בייג זיך אונטער אירע הענט. 10 און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: מערן וועל איך מערן דיין זאָמען, און ער וועט ניט קענען געציילט ווערן פֿון פֿילקייט. 11 און דער מלאך פֿון גאָט האָט צו איר געזאָגט: זע, דו ביסט טראָגעדיק, און געבערסט אַ זון, זאָלסטו רופֿן זיין נאָמען ישְׁמַעֵאל, ווייל גאָט האָט צוגעהערט דיין פֿיין. 12 און ער וועט זיין אַ מענטש אַ וואַלדאייזל: זיין האַנט וועט זיין אַקעגן

אַלעמען, און אַלעמענס האַנט וועט זײַן אַקעגן אים; און אין געזיכט פֿון אַלע זײַנע ברידער וועט ער ווינען.

13 האָט זי גערופֿען דעם נאָמען פֿון יהוה וואָס האָט צו איר גערעדט «דו ביסט דער גאָט פֿון זעונגען»; וואָרום זי האָט געזאָגט: ניט-שוין האָב איך דאָ געזען דעם וואָס זעט מיך? **14** דרום האָט מען גערופֿן דעם ברונעם באַר-לחי-רואי; ער איז צווישן קַדֶש און צווישן בְּרֶד.

15 און הָגֵר האָט געבאָרן אַברמען אַ זון, און אַבֶרם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון זײַן זון וואָס הָגֵר האָט געבאָרן, יִשְׁמָעֵאל. **16** און אַבֶרם איז געווען זעקס און אַכציק יאָר אַלט, ווען הָגֵר האָט געבאָרן יִשְׁמָעֵאל צו אַברמען.

יז **1** און אַז אַבֶרם איז אַלט געווען נײַן און נײַנציק יאָר, האָט זיך יהוה באַוויזן צו אַברמען, און האָט צו אים געזאָגט: איך בין גאָט שַׁדַי; גיי פֿאַר מיר, און זײַ ערלעך. **2** און איך וועל מאַכן מײַן בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און איך וועל דיך מערן זייער און זייער. **3** איז אַבֶרם געפֿאַלן אויף זײַן פנים, און גאָט האָט מיט אים גערעדט, אַזוי צו זאָגן: **4** איך – זע, מײַן בונד וועט זײַן מיט דיר, און וועסט זײַן דער פֿאַטער פֿון אַ סך פֿעלקער. **5** און דײַן נאָמען זאָל מער ניט גערופֿן ווערן אַבֶרם, נאָר דײַן נאָמען זאָל זײַן אַבֶרָהָם; וואָרום פֿאַר דעם פֿאַטער פֿון אַ סך פֿעלקער האָב איך דיך געמאַכט. **6** און איך וועל דיך פֿרוכפערן זייער און זייער, און איך וועל דיך מאַכן פֿאַר פֿעלקער, און מלכים וועלן אַרויסגיין פֿון דיר. **7** און איך וועל אויפֿשטעלן מײַן בונד צווישן מיר און צווישן דיר, און צווישן דײַן זאָמען נאָך דיר, אויף זייערע דור-דורות, פֿאַר אַן אייביקן בונד, צו זײַן דיר צום גאָט און דײַן זאָמען נאָך דיר. **8** און איך וועל געבן דיר און דײַן זאָמען נאָך דיר דאָס לאַנד פֿון דײַן ווינשאַפֿט, דאָס גאַנצע לאַנד כְּנָען, פֿאַר אַן אייביקן אייגנטום; און איך וועל זיי זײַן צום גאָט. **9** און גאָט האָט געזאָגט צו אַבֶרָהָם: דו אָבער זאָלסט היטן מײַן בונד, דו און דײַן זאָמען נאָך דיר, אויף זייערע דור-דורות. **10** דאָס איז מײַן בונד וואָס איר זאָלט היטן צווישן מיר און צווישן אייך, און צווישן דײַן זאָמען נאָך דיר: בײַ אייך זאָל געמלט ווערן איטלעכער מאַנספֿאַרשוין. **11** און איר זאָלט געמלט ווערן אין דעם פֿלייש פֿון

אײער פֿאַרהױט, און עס װעט זײַן פֿאַר אַ צײַכן פֿון בונד צװישן מיר און צװישן אײך. **12** און צו אַכט טעג זאָל געמלֶט װערן בײַ אײך אײטלעכער מאַנספֿאַרשױן אױף אײערע דור-דורות, געבאָרן אין הױז, אָדער געקױפֿט פֿאַר געלט פֿון עמײַץ אַ פֿרעמדן װאָס אײז נײַט פֿון דײַן זאַמען. **13** געמלֶט מוז געמלֶט װערן דער װאָס אײז געבאָרן אין דײַן הױז, און דער װאָס אײז געקױפֿט פֿאַר דײַן געלט; און מײַן בונד זאָל זײַן אין אײער פֿלײש פֿאַר אַן אײביקן בונד. **14** און אַן אומבאַשניטענער מאַנספֿאַרשױן װאָס װעט זיך נײַט מלֶן אין דעם פֿלײש פֿון זײַן פֿאַרהױט, יענע זעל זאָל פֿאַרשניטן װערן פֿון איר פֿאַלק; מײַן בונד האָט ער פֿאַרשטערט.

15 און גאָט האָט געזאָגט צו אַבֿרהאַם: דײַן װײַב שָׂרַי זאָלסטו נײַט רױפֿן מיט איר נאָמען שָׂרַי, נײַערט שָׂרַה זאָל זײַן איר נאָמען. **16** און אײך װעל זי בענטשן, און װעל דיר אױך געבן פֿון איר אַ זון; יאָ, אײך װעל זי בענטשן, און פֿעלקער װעלן װערן פֿון איר; מלכִים פֿון אומות װעלן זײַן פֿון איר. **17** אײז אַבֿרהאַם געפֿאַלן אױף זײַן פנים, און ער האָט געלאַכט, און געזאָגט בײַ זיך אין האַרצן: קען בײַ אַ מאַן פֿון הונדערט יאָר געבאָרן װערן? און קען שׂרַה צו נײַנציק יאָר געבערן? **18** און אַבֿרהאַם האָט געזאָגט צו גאָט: הלוואַי זאָל יִשְׁמַעֵאל לעבן פֿאַר דיר! **19** האָט גאָט געזאָגט: פֿאַר װאָר, דײַן װײַב שָׂרַה װעט דיר געבערן אַ זון, און זאָלסטו רױפֿן זײַן נאָמען יצחק; און אײך װעל אױפֿשטעלן מײַן בונד מיט אים פֿאַר אַן אײביקן בונד צו זײַן זאַמען נאָך אים. **20** און װעגן יִשְׁמַעֵאל האָב אײך דײך צוגעהערט; זע, אײך האָב אים געבענטשט, און אײך װעל אים פֿרוכפֿערן, און װעל אים מערן זײער און זײער; צװעלף פֿירשטן װעט ער געבערן, און אײך װעל אים מאַכן פֿאַר אַ גרויס פֿאַלק. **21** מײַן בונד אָבער װעל אײך אױפֿשטעלן מיט יצחקן, װאָס שָׂרַה װעט דיר געבערן צו דער צײַט אױפֿן אַנדער יאָר.

22 און װי ער האָט געענדיקט רעדן מיט אים, אַזױ האָט גאָט זיך אױפֿגעהױבן פֿון אײבער אַבֿרהאַם.

23 און אַבֿרהאַם האָט גענומען זײַן זון יִשְׁמַעֵאלן, און אַלע זײַנע הױזגעבאָרענע, און אַלע זײַנע געקױפֿטע פֿאַר געלט, יעטװעדער מאַנספֿאַרשױן צװישן די הױזלײַט פֿון אַבֿרהאַם, און ער האָט געמלֶט דאָס פֿלײש פֿון זײער פֿאַרהױט אין דעם דאָזיקן אײגענעם טאָג, אַזױ

ווי גאָט האָט צו אים גערעדט. **24** און אַבְרָהָם איז געווען ניין און ניינציק יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זיין פֿאַרהויט. **25** און זיין זון ישְׁמַעֵאל איז געווען דרייצן יאָר אַלט, ווען ער איז געמלט געוואָרן אין דעם פֿלייש פֿון זיין פֿאַרהויט. **26** אין דעם דאָזיקן אייגענעם טאָג איז געמלט געוואָרן אַבְרָהָם און זיין זון ישְׁמַעֵאל. **27** און אַלע מאַנסלייט פֿון זיין הויז, געבאָרן אין הויז, אָדער געקויפֿט פֿאַר געלט פֿון אַ פֿרעמדן, זיינען געמלט געוואָרן מיט אים.

וַיְרָא

יח 1 און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, ביי די אייכנביימער פֿון מִמְרָא, ווען ער איז געזעסן אין איינגאַנג פֿון זיין געצעלט, אין דער היץ פֿון טאָג. **2** און ער האָט אויפֿגעהויבן זיינע אויגן און האָט דערזען, ערשט דריי מענער שטייען פֿאַר אים; און ווי ער האָט זיי דערזען, אַזוי איז ער זיי געלאָפֿן אַנטקעגן פֿון דעם איינגאַנג פֿון געצעלט, און האָט זיך געבוקט צו דער ערד. **3** און ער האָט געזאָגט: מיין האָר, אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפֿונען לייטזעליקייט אין דייןע אויגן, זאָלסטו, איך בעט דיך, ניט אַוועקגיין פֿון דיין קנעכט. **4** לאַז געבראַכט ווערן אַ ביסל וואַסער, און וואַשט אייערע פֿיס, און לענט אייך אָן אונטערן בוים. **5** און איך וועל ברענגען אַ שטיקל ברויט, און איר וועט אונטערלענען אייער האַרץ, דערנאָך וועט איר גיין ווייטער; אַזוי ווי איר זייט שוין אַריבערגעקומען צו אייער קנעכט. האָבן זיי געזאָגט: טו אַזוי ווי דו האַסט גערעדט. **6** האָט אַבְרָהָם געאיילט אין געצעלט צו שָׂרָה, און האָט געזאָגט: אייל זיך! דריי סָאָה זעמלמעל, פֿאַרקנעט און מאַך קוכנס. **7** און צו די רינדער איז אַבְרָהָם געלאָפֿן, און האָט גענומען אַ יונג רינד, ווייך און פֿעט, און געגעבן צום יונג; און ער האָט עס צוגעריכט אויף גיך. **8** און ער האָט גענומען שמאַנט און מילך, און דאָס יונגע רינד וואָס ער האָט צוגעריכט, און האָט אַוועקגעשטעלט פֿאַר זיי; און ער איז געשטאַנען פֿאַר זיי אונטערן בוים, און זיי האָבן געגעסן. **9** האָבן זיי צו אים געזאָגט: וווּ איז שָׂרָה דיין ווייב? האָט ער געזאָגט: אָן אין געצעלט. **10** האָט ער געזאָגט: אומקערן וועל איך זיך אומקערן אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און זע, שָׂרָה דיין ווייב וועט האָבן אַ זון. און שָׂרָה האָט זיך איינגעהערט אין איינגאַנג פֿון געצעלט וואָס הינטער אים.